

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē sundarakāṇḍē

॥ *ṭṛtīyaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra

parabrahmaṇē namaḥ

॥ tṛtīyaḥ sargaḥ ॥

laṅkāmaḥaḷōkya hanumatō vismayastatra praviśatastasya
laṅkayāvarōdhastatprahāreṇa pīḍitayā tayā tasmai puryyāṃ
pravēṣṭumanumatidānam

sa lambaśikharē lambē

lambatōyadasannibhē |

sattvamāsthāya mēdhāvī

hanumān mārutātmajaḥ ॥ 5.3.1 ॥

niśi laṅkāṃ mahāsattvō

vivēśa kapikuñjaraḥ |

ramyakānanatōyāḍhyāṃ

purīṃ rāvaṇapālītām ॥ 5.3.2 ॥

śāradāmbudharaprakhyai -

rbhavanairupaśōbhitām |

sāgarōpamanirghōṣāṃ

sāgarānilasēvitām ॥ 5.3.3 ॥

supuṣṭabalasampuṣṭāṃ

yathaiva viṣṭapāvatīm |

cārutōraṇaniryūhāṃ

pāṇḍuradvāratōraṇām ॥ 5.3.4 ॥

bhujagācaritāṃ guptāṃ
 śubhāṃ bhōgavatīmiva |
 tāṃ savidyudghanākīrṇāṃ
 jyōtirgaṇaniṣēvitām || 5.3.5 ||

caṇḍamārutanirhrādāṃ
 yathā cāpyamarāvatīm |
 śātakumbhēna mahatā
 prākārēṇābhisaṃvṛtām || 5.3.6 ||

kiṅkiṇījālaghōṣābhiḥ
 patākābhiralakṛtām |
 āsādyā sahasā hr̥ṣṭaḥ
 prākāramabhipēdivān || 5.3.7 ||

vismayāviṣṭahr̥dayaḥ
 purīmālōkya sarvataḥ |
 jāmbūnadamayairdvārai -
 rvaidūryakṛtavēdikaiḥ || 5.3.8 ||

vajrasphaṭikamuktābhi -
 rmaṇikuṭṭimabhūṣitaiḥ |
 taptahāṭakaniryūhai
 rājatāmalapāṇḍuraiḥ || 5.3.9 ||

vaidūryakṛtasōpānaiḥ
 sphāṭikāntarapāṃsubhiḥ |
 cārusaṅjavanōpētaiḥ
 khamivōtpatitaiḥ śubhaiḥ || 5.3.10 ||

krauñcabarhiṇasaṅghuṣṭai
 rājahaṃsaniṣēvitaiḥ |
 tūryābharaṇanirghōṣaiḥ
 sarvataḥ parināditām || 5.3.11 ||

vasvōkasārapratimāṃ
 samīkṣya nagarīm tataḥ |
 khamivōtpatitām laṅkāṃ
 jaharṣa hanumān kapiḥ || 5.3.12 ||

tām samīkṣya purīm laṅkāṃ
 rākṣasādhipatēḥ śubhām |
 anuttamāmṛddhimatīm
 cintayāmāsa vīryavān || 5.3.13 ||

nēyamanyēna nagarī
 śakyā dharṣayituṃ balāt |
 rakṣitā rāvaṇabalai -
 rudyatāyudhapāṇibhiḥ || 5.3.14 ||

kumudāṅgadayōrvāpi
 suṣēṇasya mahākapēḥ |
 prasiddhēyaṃ bhavēd bhūmi -
 rmaindadvividayōrapī || 5.3.15 ||

vivasvatāstanūjasya
 harēśca kuśaparvaṇaḥ |
 ṛkṣasya kapimukhyasya
 mama caiva gatirbhavēt || 5.3.16 ||

samīkṣya ca mahābāhō
 rāghavasya parākramam |
 lakṣmaṇasya ca vikrānta -
 mabhavat prītimān kapiḥ || 5.3.17 ||

tāṃ ratnavasanōpētāṃ
 gōṣṭhāgārāvataṃsikām |
 yantrāgārastanīmṛddhāṃ
 pramadāmiva bhūṣitām || 5.3.18 ||

tāṃ naṣṭatimirāṃ dīpai -
 rbhāsvaraiśca mahāgrahaiḥ |
 nagarīṃ rākṣasēndrasya
 sa dadarśa mahākapiḥ || 5.3.19 ||

atha sā hariśārdūlaṃ
 praviśantaṃ mahākapim |
 nagarī svēna rūpēṇa
 dadarśa pavanātmajam || 5.3.20 ||

sā taṃ harivaraṃ dṛṣṭvā
 laṅkā rāvaṇapālītā |
 svayamēvōtthitā tatra
 vikṛtānanadarśanā || 5.3.21 ||

purastāt tasya vīrasya
 vāyusūnōratiṣṭhata |
 muñcamānā mahānāda -
 mabravit pavanātmajam || 5.3.22 ||

kastvaṃ kēna ca kāryēṇa
 iha prāptō vanālaya |
 kathayasvēha yat tattvaṃ
 yāvat prāṇā dharanti tē || 5.3.23 ||

na śakyaṃ khalviyaṃ laṅkā
 pravēṣṭuṃ vānara tvayā |
 rakṣitā rāvaṇabalai -
 rabhiguptā samantataḥ || 5.3.24 ||

atha tāmabravīd vīrō
 hanumānagrataḥ sthitām |
 kathayiṣyāmi tat tattvaṃ
 yanmāṃ tvaṃ paripṛcchasē || 5.3.25 ||

kā tvaṃ virūpanayanā
 puradvārē'vatiṣṭhasē |
 kimarthaṃ cāpi mām krōdhā -
 nnirbhartsayasi dāruṇē || 5.3.26 ||

hanumadvacanaṃ śrutvā
 laṅkā sā kāmarūpiṇī |
 uvāca vacanaṃ kruddhā
 paruṣaṃ pavanātmajam || 5.3.27 ||

ahaṃ rākṣasarājasya
 rāvaṇasya mahātmanaḥ |
 ājñāpratīkṣā durdharṣā
 rakṣāmi nagarīmimām || 5.3.28 ||

na śakyaṃ māmavajñāya
 pravēṣṭuṃ nagarīmimām |
 adya prāṇaiḥ parityaktaḥ
 svapsyasē nihatō mayā || 5.3.29 ||

ahaṃ hi nagarī laṅkā
 svayamēva plavaṅgama |
 sarvataḥ parirakṣāmi
 atastē kathitaṃ mayā || 5.3.30 ||

laṅkāyā vacanaṃ śrutvā
 hanūmān mārutātmajaḥ |
 yatnavān sa hariśrēṣṭhaḥ
 sthitaḥ śaila ivāparaḥ || 5.3.31 ||

sa tāṃ strīrūpavikṛtāṃ
 dṛṣṭvā vānarapuṅgavaḥ |
 ābabhāṣē'tha mēdhāvī
 sattvavān plavagarṣabhaḥ || 5.3.32 ||

drakṣyāmi nagarīm laṅkāṃ
 sāṭṭaprākāratōraṇām |
 ityarthamiha samprāptaḥ
 paraṃ kautūhalaṃ hi mē || 5.3.33 ||

vanānyupavanānīha
 laṅkāyāḥ kānanāni ca |
 sarvatō gṛhamukhyāni
 draṣṭumāgamaṃ hi mē || 5.3.34 ||

tasya tad vacanaṃ śrutvā
 laṅkā sā kāmarūpiṇī |
 bhūya ēva punarvākyam
 babhāṣe paruṣākṣaram || 5.3.35 ||

māmanirjitya durbuddhē
 rākṣasēśvarapālītām |
 na śakyam hyadya tē draṣṭum
 purīyam vānarādhama || 5.3.36 ||

tataḥ sa hariśārdūla -
 stāmuvāca niśācarīm |
 drṣṭvā purīmimāṃ bhadre
 punaryāsyē yathāgatam || 5.3.37 ||

tataḥ kṛtvā mahānādam
 sā vai laṅkā bhayaṅkaram |
 talēna vānaraśrēṣṭham
 tāḍayāmāsa vēgitā || 5.3.38 ||

tataḥ sa hariśārdulō
 laṅkayā tāḍitō bhṛśam |
 nanāda sumahānādam
 vīryavān mārutātmajaḥ || 5.3.39 ||

tataḥ saṃvartayāmāsa
 vāmahastasya sō'ṅgulīḥ |
 muṣṭinābhijaghānaināṃ
 hanumān krōdhamūrcchitaḥ || 5.3.40 ||

strī cēti manyamānēna
 nātikrōdhaḥ svayaṃ kṛtaḥ |
 sā tu tēna prahārēṇa
 vihvalāṅgī niśācarī |
 papāta sahasā bhūmau
 vikṛtānanadarśanā || 5.3.41 ||

tatastu hanumān vīra -
 stāṃ dṛṣṭvā vinipātītām |
 kṛpāṃ cakāra tējasvī
 manyamānaḥ striyaṃ ca tām || 5.3.42 ||

tatō vai bhṛśamudvignā
 laṅkā sā gadgadākṣaram |
 uvācāgarvitaṃ vākyaṃ
 hanumantaṃ plavaṅgamam || 5.3.43 ||

prasīda sumahābāhō
 trāyasva harisattama |
 samayē saumya tiṣṭhanti
 sattvavantō mahābalāḥ || 5.3.44 ||

ahaṃ tu nagarī laṅkā
 svayamēva plavaṅgama |
 nirjitāhaṃ tvayā vīra
 vikramēṇa mahābala || 5.3.45 ||

idaṃ ca tathyaṃ śṛṇu mē
 bruvantyā vai harīśvara |

svayaṃ svayambhuvā dattaṃ
varadānaṃ yathā mama || 5.3.46 ||

yadā tvāṃ vānaraḥ kaścīd
vikramād vaśamānayēt |
tadā tvayā hi vijñēyaṃ
rakṣasāṃ bhayamāgatam || 5.3.47 ||

sa hi mē samayaḥ saumya
prāptō'dya tava darśanāt |
svayambhūvihitaḥ satyō
na tasyāsti vyatikramaḥ || 5.3.48 ||

sītānimittaṃ rājñastu
rāvaṇasya durātmanaḥ |
rakṣasāṃ caiva sarvēśāṃ
vināśaḥ samupāgataḥ || 5.3.49 ||

tat praviśya hariśrēṣṭha
purīṃ rāvaṇapālītām |
vidhatsva sarvakāryāṇi
yāni yānīha vāñchasi || 5.3.50 ||

praviśya śāpōpahatāṃ harīśvara
purīṃ śubhāṃ rākṣasamukhyapālītām |
yadṛcchayā tvaṃ janakātmajāṃ satīṃ
vimārga sarvatra gatō yathāsukham || 5.3.51 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye
sundarakāṇḍē tr̥tīyaḥ sargaḥ ||